

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МІЖНАРОДНИКІВ НА ОСНОВІ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Третько В.В.

*Хмельницький національний університет
29016, м.Хмельницький, вул. Інститутська, 11*

Сучасний етап науково-технічного прогресу характеризується стрімкими темпами розвитку комп'ютерної техніки, високошвидкісних засобів передачі даних, найрізноманітнішого програмного забезпечення для реалізації зростаючих технічних потенціалів та розв'язання різноманітних завдань і, відповідно, збільшує комунікаційні можливості людей. Але найбільш суттєвий вплив здійснюється на інтелектуальні сфери людської діяльності, передусім на освіту як на технологію накопичення і поширення знань.

Розвиток інформаційного суспільства дозволяє значно розвинути технічну і методичну базу, що забезпечує нову якість і обсяг надання освітніх послуг. Використання інформаційних технологій навчання дає можливість вже сьогодні масштабувати кращі освітні зразки, зробити якісну освіту доступною для усіх членів суспільства, реалізувати освітнє право громадян не залежно від їх віку, статі, особливостей фізичного стану і місць проживання.

Застосування комп'ютерів в освіті привело до появи нового покоління інформаційних освітніх технологій, які дозволили підвищити якість навчання, створити нові засоби виховної дії, ефективніше взаємодіяти педагогам і студентам з обчислювальною технікою. На думку багатьох фахівців, інноваційні освітні технології на основі комп'ютерних засобів дозволяють підвищити ефективність заняття на 20-30%. Активне і ефективне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) є важливим чинником створення системи освіти, що відповідає вимогам інформатизації суспільства і процесу реформування традиційної системи освіти у світлі вимог сучасного індустріального суспільства. ІКТ здійснюють активний вплив на процес навчання і виховання студента, оскільки змінюють схему передачі знань і методи навчання, сприяють активному впровадженню інноваційних технологій

навчання. Вони пов'язані з застосуванням комп'ютерів і телекомунікації, спеціального обладнання, програмних та апаратних засобів, систем обробки інформації, а також створенням нових засобів навчання і зберігання інформації.

Практика підготовки фахівців міжнародних відносин у вищій школі робить очевидним той факт, що знанневий підхід, зорієнтований на формування знань, умінь та навичок, неспроможний забезпечити необхідну якість професійної підготовки, оскільки він відповідає інтенсивному, накопичувальному шляху отримання освіти, при цьому не завжди забезпечує цілісність та системність знань. Саме така ситуація спонукає дослідників до пошуку шляхів розробки нових технологій навчання, якісно іншого формату, що забезпечуватимуть освітні потреби фахівців та вимоги ринку праці, логічне поєднання теорії з практикою у контексті формування інформаційної компетентності фахівця.

Інформаційна компетентність – це здатність до визначення інформаційної потреби, пошуку інформації та ефективної роботи з нею у всіх її формах; до роботи з комп'ютерною технікою та телекомунікаційними технологіями; до застосування їх у професійній діяльності та повсякденному житті. Інформаційна компетентність є сукупністю трьох компонентів: інформаційного, комп'ютерного або комп'ютерно-технологічного; користувального (здатність застосовувати сучасні засоби інформаційних та комп'ютерних технологій до роботи з інформацією та розв'язання різноманітних задач).

Формування інформаційної компетентності фахівців-міжнародників здійснюється за допомогою низки факторів, одним з яких є зміст освіти, що містить не тільки перелік навчальних предметів, а й професійні навички й уміння, що формуються в процесі оволодіння предметом. Зміст підготовки спеціалістів повинен будуватись як комплексна цільова програма, орієнтована на кінцеві результати, а не як проста сума незалежних один від одного автономних дисциплін. Зміст кожної окремої дисципліни повинен розглядатись як органічна частина цілісної всебічної підготовки фахівця.

Слід відмітити, що існуючий зміст та структура навчальних предметів не завжди відповідають цілеспрямованому розв'язанню навчальних задач, пов'язаних з формуванням професійно-функціональних якостей фахівця міжнародних відносин. При проектуванні змісту навчання

слід звертати особливу увагу на такий зміст, який буде сприяти розвитку не лише професійних, але й особистісних якостей.

Процес формування змісту освіти і змісту навчання ще не достатньо відпрацьований. Аналіз навчальних планів, програм, підручників і посібників свідчить про те, що не лише підбір інформації в рамках навчального предмету та вибір практичних завдань і задач мають випадковий характер, але й навчальні предмети необгрунтовано включені у навчальні плани спеціальності «Міжнародна інформація». На другорядний навчальний матеріал, включений випадковим чином у навчальні плани і програми, витрачається час, в результаті не залишається достатньо часу для вивчення основного матеріалу.

Ще однією важливою задачею є забезпечення мобільності навчальних програм, які відображають зміст навчання для забезпечення адекватної відповіді системи освіти на зміни в суспільстві на появу та розвиток нових технологій.

Для вибору відповідного змісту освіти як компоненту системи умов, спрямованих на формування інформаційної компетентності майбутнього міжнародника, необхідно вирішити ряд завдань щодо вибору змісту навчальних курсів як дисциплін комп'ютерного циклу, так і професійно-орієнтованих та загальноосвітніх дисциплін. Оскільки інформаційна компетентність є інтегральною характеристикою особистості, сукупністю компетенцій, що стосуються роботи з інформаційними та комп'ютерними технологіями та телекомунікаціями у їх застосуванні в професійній діяльності та в повсякденному житті, то зміст навчальних дисциплін повинен бути спрямований на досягнення цього результату. Обов'язковим елементом змісту навчання повинно стати розв'язання задач професійного спрямування, яке повинно бути присутнє вже з перших кроків вивчення дисциплін комп'ютерного циклу. Окрім цього, їх невід'ємною частиною повинно стати використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій на заняттях з професійно-орієнтованих дисциплін. Лише інтеграція та взаємовідповідність змістів різних курсів дозволить сформувати у студента цілісну картину використання інформаційних, комп'ютерних та телекомунікаційних технологій у повсякденному житті та професійній діяльності.

Спектр таких інформаційних компетенцій фахівців міжнародних відносин, включає такі компетенції:

- володіння основними методами, способами і засобами отримання, зберігання, переробки інформації;
- наявність навичок роботи з комп'ютером як засобом управління інформацією;
- здатність працювати з інформацією в глобальних комп'ютерних мережах;
- здатність використовуючи вітчизняні і зарубіжні джерела інформації, зібрати необхідні дані, проаналізувати їх і підготувати інформаційний огляд;
- здатність використовувати сучасні технічні засоби і інформаційні технології для вирішення комунікативних, аналітичних і дослідницьких завдань.

Очевидно, що ці компетенції формуються, передусім, при засвоєнні різних інформаційних дисциплін. Водночас суттєву роль щодо розвитку цих компетенцій у майбутніх фахівців міжнародників відіграють дисципліни інформаційно-аналітичної підготовки, основним завданням яких є формування умінь і навичок використання сучасних методів аналізу та прогнозування подій у сфері міжнародних відносин, здатності приймати оптимальні рішення. Вони є полем і платформою застосування нових методів, прийомів і форм роботи, технологій, що розвивають, пізнавальну, комунікативну і особистісну активність студентів, уміння орієнтуватися в інформаційному середовищі, здійснювати оптимальний відбір інформації, здатність абстрагуватися від традиційних установок і адекватно оцінювати інноваційні процеси в науці, технології, економіці, міжнародних відносинах. Усе це сприяє виробленню відповідної організації інтелектуальної діяльності і стилю мислення, формуванню інформаційних компетенцій та інформаційної культури.